

Kasvatus- ja sivistyspalvelut

Tilivelvollinen	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja
Toimialan toimielin	Kasvatus- ja sivistyslautakunta
Toimialan tulosalueet	Hallinto- ja talouspalvelut, opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut ja elinikäinen oppiminen

Toimialan palvelusuunnitelma

Kasvatus- ja sivistyspalvelut -toimiala edistää tasa-arvoisesti varhaiskasvatusta, sivistystä, osaamista ja hyvinvointia. Tuotamme asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Korona-viruksen aiheuttamalla poikkeustilalla on ollut merkittävä vaikutus toimialan palveluihin ja niiden järjestämiseen. Koulujen ja lukion siirtyminen lähi- ja etäopetukseen, päiväkotien palvelutarpeen lasku sekä kansalaisopiston ja kirjaston palvelujen sulkeminen tai osittainen rajoittaminen ovat merkittäviä toiminnallisia muutoksia, joilla on vaikutusta kuntalaisiin, henkilöstöön sekä toimialan talouteen.

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	3 423 155	3 043 990	-300 000	2 743 990	3 177 877	115,8 %	-433 887
Myyntituotot	1 236 015	1 201 850		1 201 850	1 331 356	110,8 %	-129 506
Maksutuotot	1 751 675	1 596 200	-300 000	1 296 200	1 407 200	108,6 %	-111 000
Tuet ja avustukset	393 161	209 000		209 000	404 401	193,5 %	-195 401
Muut toimintatuotot	42 303	36 940		36 940	34 920	94,5 %	2 020
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-50 976 021	-51 323 639		-51 323 639	-49 665 522	96,8 %	-1 658 117
Henkilöstökulut	-26 191 892	-25 359 011	250 000	-25 109 011	-24 802 061	98,8 %	-306 950
Palvelujen ostot	-8 791 330	-9 263 142	-300 000	-9 563 142	-9 117 028	95,3 %	-446 114
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-892 060	-966 726		-966 726	-739 362	76,5 %	-227 364
Avustukset	-2 986 744	-3 178 600	50 000	-3 128 600	-2 561 405	81,9 %	-567 195
Muut toimintakulut	-12 113 993	-12 556 160		-12 556 160	-12 445 665	99,1 %	-110 495
Toimintakate	-47 552 866	-48 279 649	-300 000	-48 579 649	-46 487 645	95,7 %	-2 092 004
Vuosikate	-47 552 866	-48 279 649	-300 000	-48 579 649	-46 487 645	95,7 %	-2 092 004
Poistot ja arvonalentumiset	-430 805	-572 000		-572 000	-696 084	121,7 %	124 084
Suunnitelman mukaiset poistot	-430 805	-572 000		-572 000	-696 084	121,7 %	124 084
Tilikauden tulos	-47 983 671	-48 851 649	-300 000	-49 151 649	-47 183 729	96,0 %	-1 967 920
Tilikauden ylijäämä/allijäämä	-47 983 671	-48 851 649	-300 000	-49 151 649	-47 183 729	96,0 %	-1 967 920
Vyörytyserät	-2 056 931	-2 612 789		-2 612 789	-2 763 140	105,8 %	150 351
Vyörytystuotot	4 266 981				4 708 250		-4 708 250
Vyörytyskulut	-6 323 912	-2 612 789		-2 612 789	-7 471 390	286,0 %	4 858 601
Kustannuslaskennalliset erät							
Yli/allij. vyörytyser. jälkeen	-50 040 602	-51 464 438	-300 000	-51 764 438	-49 946 869	96,5 %	-1 817 569

Talous- ja hallintopalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Talous- ja tarjoavat toimialan muille tulosalueille talouden ja hallinnon tukipalveluita. Painopisteinä ovat toimialan asiahallinta-, hallinto-, hankinta-, oppilashuolto- ja talousasiat. Tulosalue vastaa myös Porvoon seudun musiikkiopiston tarjoaman palvelun hankinnasta.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuodelle 2020 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Laskutustietojen keräämisen tehostamisen tavoite palvelemaan laskutuksen toteutusta toteutui suunnitellusti. Toimialan sopimusten koonti yhteen paikkaan ja seurannan kehittäminen sopimusten valvontaan liittyvä tiiviisti kunnan tasolla tehtävään asianhallintajärjestelmän uudistukseen. Hankintojen suunnitelmallisuuden edistäminen toteutui vuoden 2020 aikana suunnitellusti.

Toimintakate (-0,556 Me) toteutui 78,2 % jääden 155 000 euroa alle muutetun talousarvion. Henkilöstökulut alittuivat 132 000 euroa johtuen mm. toimialan eri vakanssien sijaisuusjärjestelyistä. Toimintakate säilyi vuoden 2019 tasolla, muutos ei ole suoraan vertailukelpoinen konsernipalvelujen sisäisten erien laskutuskäytäntöjen muutoksen vuoksi.

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot							
Toimintakulut	-653 603	-711 196		-711 196	-556 079	78,2 %	-155 117
Toimintakate	-653 603	-711 196		-711 196	-556 079	78,2 %	-155 117

Kasin hallinto	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Musiikkiopiston oppilaat	119	124	124	124	124
Musiikkileikkikoululaisia	105		189	182	

Opetuspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Opetuspalvelut tarjoavat laadukasta esi-, perus- ja lukio-opetusta kasvun, hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisenkyvyn edistämiseksi. Oppimisen, opetuksen ja oppilaisten toimintaa ohjaa jatkuvan kehittämisen tavoite.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Opetuspalveluiden tavoitteet toteutuivat pääosin. Opetussuunnitelmien tarvittavat päivitykset laadittiin ja hyväksyttiin Kasvatus- ja sivistyslautakunnassa. Lukuvuosisuunnitelmapohjat päivitettiin koulukohtaisen suunnittelun pohjaksi. Koronapandemia heikensi henkilöstön osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia. Henkilöstön hyvinvointia edistääksemme keskityimme vuoden 2020 aikana monelta osin perustehtävään, jonka mukaisesti osa kehittämistehtävistä siirrettiin myöhempään ajankohtaan. Koulujen toiminnan turvallisuutta ja turvallisuuden edistämisen tavoite keskittyi pääosin koronapandemian tarvitsemiin toimenpiteisiin.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteet opetuspalveluissa toimintavuonna 2020 olivat strategisten tavoitteidemme mukaisia: Asiakslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen, oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen, yhteisöllinen johtaminen sekä Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Painopisteenä toiminnan suunnittelussa ja strategisten tavoitteiden työstämisessä oli hyvinvointi ja turvallinen arki. Toimintaa on arvioitu säännöllisesti osavuosikatsausten yhteydessä. Koulukohtainen arviointi on raportoitu alkuvuodesta. Arviointi toimii tulevan lukuvuoden suunnittelun pohjana.

Opetuspalveluiden toimintakate (-30,1 Me) toteutui 98,7 % jääden 398 866 000 euroa alle muutetun talousarvion. Toimintakulut -31,9 Me toteutuivat 99,8 %. Toimintatuotot ylittyivät 321 500 euroa, ja -kulut alittuivat 77 388 euroa. Toimintakate supistui edellisvuodesta -0,3 %, mikä ei ole suoraan vertailukelpoinen edelliseen vuoteen konsernipalvelujen sisäisten erien kirjaamiskäytäntöjen muutoksen vuoksi.

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	1 668 416	1 481 590	-50 000	1 431 590	1 753 090	122,5 %	-321 500
Toimintakulut	-31 888 517	-31 668 363	-300 000	-31 968 363	-31 890 997	99,8 %	-77 366
Toimintakate	-30 220 101	-30 186 773	-350 000	-30 536 773	-30 137 907	98,7 %	-398 866

Opetuspalvelut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Perusopetuksen oppilaat, joista	2 825	2 781	2 773	2 678	2637
- erityisoppilaat	183	195	208	217	222
- pienryhmissä	127	131	148	127	148
- integroituna	56	64	60	90	92
Tehostetussa tuessa	323	366	370	390	380
Vieraskuntalaisia Mäntsälässä			115	102	102
Mäntsäläläisiä			199	207	
Oppilaat/alakoulut	2 004	1 966	1 992	1 881	1 868
Oppilaat/yläkoulut	821	815	781	797	797
Oppilaat esiopetuksessa	293	269	289	271	234
- joista päivähoitossa	194	181	188	231	194
Koulut/perusopetus	14	14	14	13	13
Lukion opiskelijat	287	282	282	304	295

Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja esiopetus toteuttavat lapsen huoltajien ja kasvu ympäristön muiden toimijoiden kanssa lapsen hoidon, tukevat pedagogisesti lapsen kasvua ja edistävät lapsen kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutuvat henkilöstön, lasten, huoltajien ja ympäristön vuorovaikutuksessa, jossa kasvatus, opetus ja hoito muodostavat eheän kokonaisuuden.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuodelle 2020 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Yksikkökohtaisten osallisuuden mallien vahvistaminen vaatii edelleen kuluvaan sekä tulevaan toimintakauden toimintasuunnitelman kirjaamisessa pohdintaa osallisuuden muodoista ja toteutumisen keinoista mm. pandemiatilanne huomioiden.

Esiopetussuunnitelma laadittiin toimintavuonna 2019 - 2020 ja hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa huhtikuussa 2020. Suunnitelma otettiin käyttöön elokuussa 2020.

Amandan päiväkodin rakentamispäätös tehtiin valtuustossa syyskuussa 2020. Päiväkoti valmistuu aikataulussa elokuuksi 2023. Uuden päiväkodin avautuessa toimintakauden 2022 - 2023 alkaessa on suunnitteilla siirtää useamman keskusta-alueen pienen päiväkodin toiminta uusiin tiloihin (Onnilanrinne, Mustamäki, mahdollisesti Taikametsä sekä Pilvikirsikan ryhmäperhepäiväkoti).

Etelä-Mäntsälässä Saviahon päiväkoti suljettiin 1.8.2020 alkaen. Lasten varhaiskasvatus järjestettiin loppuvuonna 2020 Hyökännummen päiväkodissa, jolla saatiin vahvistettua myös Hyökännummen päiväkodin täyttöastetta.

Kotihoidontuen kuntalisän lakkauttamisesta 30.4.2021 päätettiin valtuustossa TA 2021 yhteydessä.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteet varhaiskasvatuksessa toimintavuonna 2020 olivat strategisten tavoitteidemme mukaisia: Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen, oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen, yhteisöllinen johtaminen sekä Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Painopisteenä toiminnan suunnittelussa ja strategisten tavoitteiden työstämisessä oli hyvinvointi ja turvallinen arki. Toimintaa on arvioitu säännöllisesti osavuosisikastausten yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate (-14,3 Me) jäi tilikaudella 1 540 734 euroa alle muutetun talousarvion toteutuman ollessa 90,2 %. Toimintakate supistui 0,9 Me (-5,8 %) tilinpäätösvuodesta 2019. Toimintakulut (-15,5 Me) alittivat talousarvion 1,4 Me, ja toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 0,2 Me ja pysyivät alkuperäisen talousarvion tasolla. Toimintakulut supistuivat tilinpäätösvuodesta 2019 yht. 1,1 Me (-6,7 %) ja -tuotot 0,2 Me (-16 %). Varhaiskasvatuksen hoitopäivien lukumäärä väheni edellisvuodesta merkittävästi ja pienensi näin toimintakatetta huomattavasti. Varhaiskasvatuksen kokopäivähoidon hoitopäivien määrä aleni -21 % ja osapäivähoidon hoitopäivien -43 % edellisvuodesta. Vuoro-päivähoidon kokopäivähoitopäivät pysyivät edellisvuoden tasolla ja osapäivähoidon supistuivat -14 %. Perhepäivähoidon kokopäivähoitopäivät vähenivät 30 %. Kotihoidontukea saavien lasten määrä aleni -7 % tilikaudella 2020.

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	1 440 202	1 285 900	-250 000	1 035 900	1 210 254	116,8 %	-174 354
Toimintakulut	-16 574 197	-17 132 710	300 000	-16 832 710	-15 466 330	91,9 %	-1 366 380
Toimintakate	-15 133 996	-15 846 810	50 000	-15 796 810	-14 256 076	90,2 %	-1 540 734

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Avoin ja kerhotoiminta					
Lapsia	98	91	77	54	8
Läsnäolopäivät osapv-hoito	5 066	5 835	5 224	3 750	890
Perhepäivähoito					
Lapsia	57	49	45	35	31
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	8344	8474	7474	6151	4329
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	165	240	20	208	97
Ryhmäperhepäivähoito					
Lapsia	7	10	12	10	10
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	1136	1391	1511	1901	1279
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	0	44	259	121	116
Kotihoidontuki/lapset	445	413	368	348	323
Yksityisen hoidon tuki, valtakunnallinen, lapsia	221	227	236	227	198
Yksityisen hoidon tuki, kunnanllinen, lapsia	221	227	236	227	198
Päiväkotihoito (sis. ostot)					
Lapsia	662	706	662	670	646
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	102 634	101 657	99 688	100 423	79 069
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	16 582	23 375	27 214	24 230	13 721
Vuorohoito päiväkodissa					
Lapsia	69	70	69	102	103
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	12 046	11 776	11 526	13 214	13554
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	22	264	1 179	1 713	1472
Esiopetus					
Lapsia	193	220	185	195	191
Läsnäolopäivät	33 511	35 912	35 502	31 062	24 825

Elinikäinen oppiminen

Tulosalueen toiminta-ajatus

Elinikäinen oppiminen -tulosalue edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä opisto- ja kirjastopalveluita. Elinikäisen oppimisen, sivistyksen ja monipuolisen hyvinvoinnin edistämisen palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti vastaamaan kuntalaisten tarpeita.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Covid-19 virus vaikeutti kansalaisopiston toimintaa melko paljon. Vaikkakin opiston vuosittaisesta 24 opetusviikosta pystyttiin toteuttamaan 21 viikkoa. Opetuksen sulkuajana osa kursseista toteutettiin etänä. Opetustuntien, opiskelijoiden ja kurssien määrät vähenivät merkittävästi. Myös erilaiset opetuksen henkilörajoitukset vaikuttivat kurssien osallistujamääriin. Keväällä ei pystytty pitämään ILONA2020-kevättapahtumaa. Kurssimaksutuotot eivät kertyneet arvioidusti.

Koronapandemia vaikutti kirjaston toimintaan merkittävästi. Kirjasto oli koronan vuoksi suljettu 18.3.-6.5. eikä kirjastoauto kulkenut 18.3.-13.5. ja 30.11.-31.12. Vain rajoitetut kirjastopalvelut olivat käytettävissä 7.5.-31.5. ja 28.11.-31.12. Rajoitusten seurauksena kirjaston suoritteet laskivat. Tapahtumien, opastuksien ja lapsille suunnatun toiminnan määrä väheni paljon. Kirjaston toimintakatteen alittuminen johtui pääasiassa viiden kuukauden mittaisesta opintovapaasta ja osa-aikaeläkkeelle siirtymisestä.

Elinikäisen oppisen tulosalueen toimintakate oli -1,5 Me (100,2 %) ylittäen talousarvion 2 712 euroa. Toimintakate supistui edellisvuodesta -0,5 %.

Kansalaisopiston toimintakate oli tilikaudella -0,77 Me (106,9 %) ja ylitti talousarvion 49 683 euroa. Opiston toimintatuotot olivat 192 485 euroa (75,8 %) jääden 61 515 euroa alle arvion. Koronapandemia pienensi maksutuottoja erityisesti syyslukukaudella. Toimintakuluja kertyi yhteensä 0,964 Me toteutuman ollessa 98,8 %.

Kirjastopalveluiden toimintakate oli -0,76 Me (94,2 %) ja alitti talousarvion 46 970 euroa. Kirjasto sai toimintatuottoja 22 048 euroa (98 %) jääden 451 euroa alle arvion. Toimintakuluja kirjattiin 0,788 Me toteutuman ollessa 94,3 %.

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	314 537	276 500		276 500	214 533	77,6 %	61 967
Toimintakulut	-1 859 703	-1 811 370		-1 811 370	-1 752 116	96,7 %	-59 254
Toimintakate	-1 545 166	-1 534 870		-1 534 870	-1 537 582	100,2 %	-2 712

Elinikäinen oppiminen	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Kansalaisopisto					
- opetustunnit	8 808	8 278	8 157	8 508	7 242
- opiskelijat	3 340	3 347	3 280	3 241	2 929
- kurssit	438	423	423	421	393
Kirjasto					
- lainat	308 185	219 124	211 848	235 046	196 500
- lainat/asukas	15	11	10	11	9,4
- lainaajat	5 921	5 509	5 135	5 327	4 477